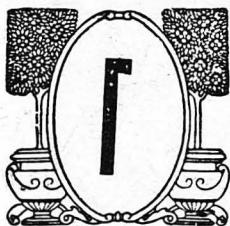

ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΤΟ ΠΑΡΣΙΜΟ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

(Άπο ένα παληό χειρόγραφο, τὸ ἐποίο ἀνεκάλυψε τελευταῖς ἐ Ρευμάνες ιστορικός καὶ πρωθυπουργός κ. Γιέργκα).

ΙΑ τὴν ἄλωσι τῆς Κωνσταντινουπόλεως, κατὰ τὴν τραγική ἡμέρα τῆς 29ης Μαΐου τοῦ 1453, ἔχουν γραφεῖ ὡς τώρα ἀπειράνγαματα. Τελευταῖς δύος ὥρας σφόδρα Ρουμάνος ἰστορικὸς καὶ πρωθυπουργός κ. Γιέργκα ἀνακάλυψε ἔνα σπουδαῖο παλῆο χειρόγραφο, στὸ δύοιο κάποιον αὐτοῦ της μάρτυρος τοῦ δράματος τῆς 29ης Μαΐου, διηγεῖται λεπτομερῶς τὴν τραγική λίνο τον. Ἀπὸ τὸ χειρόγραφο αὐτὸν πάροντας τὸ τελευταῖς μέρος τῆς σκηνῆς, δηλαδὴ τῆς ἀλώσεως:

εἶην παρασινή τῆς ἀλώσεως, γράφει δὲ ἄγνωστος χρονικογράφος, δὲ Μωάμεθ, βλέποντας διτεῖς σκοτωθεῖ ἀναρίθμοι Τούρκων καὶ ἀκούγοντας κατατηρητὰ πράγματα γιὰ τὸν ἥρωισμόν τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου, δὲν κοινήθηκε δῆλη νύχτα. Συζήτησε μὲ τὸν στρατηγὸν τοῦ γιὰ τὴν κατάστασιν καὶ στὸ τέλος ἀποφάσισε νὰ λύσῃ τὴν πολιορκία καὶ νὰ φύγῃ τὴν ἴδια νύχτα. Ἀλλὰ ἡ θέλησι τοῦ Θεοῦ ἦταν ἄλλη καὶ ἡ ἀπόφασι αὐτὴ τοῦ Μωάμεθ δὲν πραγματοπήθηκε.

*Εξαφανίσαν πρὸν φέξει ἀκόμα, πυκνὴ διμήλη ἀπλάθηκε σ' δῆλη τὴν Κωνσταντινούπολη καὶ ἀρχισαν νὰ πέφτουν χοντρές σταλαγματιές βροχῆς, μεγάλες σὰν μάτια βαθιοῦ καὶ κατακόκκινες σὰν τὸ αἷμα. Ἡ σταλαγματιές αὐτές, πέφτοντας κατά γῆς, ἔλιωναν πολὺ ἀργά.

*Οἱ ἑτρούμανταν φοβεροί ἀπὸ τὸ ἀνεξήγητο αὐτὸν φαινόμενο. Ὁ Πατριάρχης μάλιστα τὸ ἀπέδωσε στὴν θεῖκη δργῇ καὶ ἐτανάλαβε τὶς παραπλήσιες τοῦ στὸν αὐτοκράτορα νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν πόλη :

—Γνωρίζεις πολὺ καὶ καὶ, χριστιανώντας βασιλέα, εἰτε στὸν Κωνσταντίνο, τὶ ἐπροφήτευσαν οἱ σοφοὶ γιὰ τὴν τούχη αὐτῆς τῆς πολιτείας. Ἡ προφητείας πραγματοιούνται τώρα. Ὁ οὐρανὸς καὶ αἱ μάτιανα δάκρυα, προσαναγγέλλοντας τὸ τέλος τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Γι' αὐτὸν σὲ παρασταλοῦμε, ἀφήσεις τὴν πόλη, γιὰ νὰ μὴ χαθοῦμε δῆλοι μας.

Τὸν ἵδιο καιρὸ δὲ Μωάμεθ, βλέποντας τὴν διμήλη ποὺ ἀπλώνοταν πάνω ἀπὸ τὴν πόλη, φύτησε γιὰ τὴν σημασία της τοὺς σοφοὺς τοῦ. οἱ δτεῖν τοῦ ἀποκρίθηκαν διτεῖς ἡ διμήλη εἰνες σημεῖο τῆς καταστροφῆς τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἐχάρηκε πολὺ γ' αὐτὸν καὶ βέβαιος πειά πὼς θάπαιρε τὴν Πόλη, διάταξεν ἡ ἀρχίσουν ἀμέσως ἡ πολεμικὲς ἐτομασίες. *Ἐτσι ἀνήμερα στὶς 29 Μαΐου ἡ ἀπέθεση τῶν ἀπίστων ἀρχισε μὲ μεγάλη δρμὴ καὶ δύναμι.

*Ο αὐτοκράτωρ Κωνσταντίνος θέλησε νὰ συγκρατήῃ τὸ κρήμαρρο τῶν Τούρκων καὶ καὶ γύνηρε ἐναπότιον τοὺς ἕρτιτος, μὲ τὸ σταθὶ στὸ χέρι.

*Ἐγινε τότε ἔνα τρομερὸ ἀναπάτεμα Ἐλλήνων καὶ Τούρκων καὶ φρικὴ σφραγή.

Κατὰ τὴν αἵματην ἀπτὴ συγκρούσουσ, ὁ Φλαμπούραρός τοῦ Μωάμεθ, Μουσταφᾶς, δὲ δόποις ἦταν πελάνοις στὸ κορυὶ καὶ γενναῖς, δημητριες πραγμάτωντας ἐναπότιον τῶν Ελλήνων, ἀνοίξε δρόμο ἀνάμεσα τοὺς, σκοτώντας καὶ κατακραματίζοντας καὶ ρίχτησε μὲ τὸ

φυλλα, ξέρετε... ξέρετε, λέω. τι κάνουν; Βάζουν φωτιὰ στὰ τόπια, μπουφλότο, δηματηρ. Σὲ τινάδουν στὸν δέρα. *Ἐτσι μὲ τίναξαν καὶ μένα. Καὶ μπράφ! ἔπεισε μέσον στὸν ἀγκαλιά της!... Πελάγωσα... Χάθηκα!... Λαμπτάδισα!...

—Λίγο νερὸ γονήγονα! φωνάζω. Λίγο νερὸ καὶ καίγομαι!...

Κι' αὐτή! Αὐτή φίγινει λάδι στὴ φωτιά. Σὲν ἀναμένο σίδερο κολλᾶν τὰ χεῖλα τῆς στὰ δικά μου. Πιγκαγιά!... Μόλις ἀκούω τὴ φωνὴ της:

—Σ' ἀγαπῶ!...

—Κι' ἔγω σ' ἀγαπῶ!...

—Θέλεις νὰ γίνης δικός μου;

*Ηθελε καὶ φάγημα; Φώναξα ἔνα «ΝΑΙ», π' ἀκούστηκε σὰν κανονὶ τῶν 42. Σὲ μιὰ βδομάδα παντρεύμαστε. *Έκανα διάνα; *Έκανα γκάφα; Θα μου βγή σὲ καλδ; Διάλεξα τάχα καλδ καρποῦ; Καὶ χωρίς... βούλα μάλιστα, χωρίς μαχαζοι... Νά δούμε... *Έφωτας εἰν' αὐτός... Γάμος εἰν' αὐτός... Λαχείο!...

ΕΡΝΕΣΤΟΣ ΠΕΡΟΣΟΝ

κοντάρι τον ἐναπότιον τοῦ αὐτοκράτορος. Ἀλλὰ δὲ Κωνσταντίνος ξέφυγε τὸ χύτημα, προτάσσοντας τὴν ἀσπίδα τοῦ μὲ ἔπειτα μὲ τὸ σταθὶ τὸν ἀνοίξε τὸν στεφάνο τοῦ Φλαμπούραρόν.

Μόλις ἀντέτηφθησαν τὸ θάνατο τοῦ Φλαμπούραρόν οἱ Τούρκοι, ἀρχισαν νὰ θρηνοῦν καὶ νὰ σκούψουν :

—Φλαμπούραρό!.... Φλαμπούραρό!....

Κι' δέδοις ὁ σωλάτανος Μωάμεθ, δταν ἔμαθε τὸ θάνατο τοῦ Φλαμπούραρό τον ἐκλαψαν πιρά, γιατὶ τὸν ἀγαπητὸν ὑπερθρούλακά γὰρ τὴ φρόντιση καὶ τὴ γενναϊτά τον. Θέλοντας λοιπὸν νὰ ἐκδικηθῇ γιὰ τὸ θάνατο τοῦ, ρίχτησε μὲ μεγαλείτερες δυνάμεις ἐναπότιον τοῦ αὐτοκράτορος, διατάζοντας τοὺς πολεμιστάς τοῦ ἢ νὰ τὸν πάσσουν ζωτανόν ἢ νὰ τὸν σκοτώσουν, ἔπω τοι! μὲν ἐπρόκειτο γ' αὐτὸν νὰ σκοτωθῶν δῆλοι.

Ἄλλα ὅ στρατηγοὶ καὶ προϊσχοντες τοῦ Ελληνες, βλέποντας διτεῖς ἐπίδεστη γινόταν μὲ λόντα εἴ μερους τῶν Τούρκων, ἐτράβηξαν τὸν αὐτοκράτορα κατὰ μέρους, γιὰ νὰ μὴ χαθῇ ἄδυτα. Τότε δὲ Κωνσταντίνος, κλαίγοντας πιρά, διέτηε:

—Αφῆστε με, ἀδελφοί μου, νὰ πεθάνω μαζί σας γιὰ τὴ γορτιανή πίστη, δτως τὸ ἔχω ὑποσχεθεί.

Οι ἀρχοντες ὑπὸ τῆς ἀλλήλοσφαγῆς καὶ τὸν συμβούλευκαν νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Πόλη. Μὰ δὲ αὐτοκράτορος ἀργήθηκε.

—Οχι, εἴτε, θὰ πεθάνων ὑπερασπιζοντας τὴν Πόλη!

Κι' ἔτσι, συγχωρῶντας καὶ φιλάντας δὲ θάνατον γιὰ τηροντὴ φράδα, διειθυνθηκαν πρὸς τὸ ἄνοιγμα τοῦ κάπτοντος, δτοιτούραν πρόστατον τοῦ Μπατατούγηλη παπᾶ. Συγχρονίσθηκαν ἐκεῖ μὲ τοὺς Τούρκους καὶ στὴ μάχη αὐτὴ σκοτώθηκαν πολλοὶ χριστιανοί, πρόσφριτοι καὶ πατεταναῖοι.

Τοῖς γιλάδες Τούρκοι είλην μπετό τόρα μέστα στὴν ξακονιμένη πρωτεύοντα τοῦ Βιζαντίου, δημιητοντας τὸν τραγούδιον τοῦ Αχράντων.

*Ο αὐτοκράτωρ Κωνσταντίνος, μόλις ἔμαθε πὼς γάθηκε δὲ Πόλη, πῆγε στὴν Αγία Σοφία, ρίχτησε στὸ δάπεδο γονατιστὸς καὶ θρηνῶντας μὲ παιονὶ δάκρυα, ζητοῦσε ἀπὸ τὸν Κύριον συγχώρησην τῶν ἀμαρτιῶν του. *Ἐπειτα ζήτησε συγνώμη ἀπὸ τὸν Πατριάρχη καὶ ἀπὸ δλους τοὺς ἀρχηγούς τοὺς στρατηγούς καὶ τὸ λαό ποὺ τὸν τραγόδιαν, σταυροστήθηκε καὶ μετάλαβε τὸν Αχράντων Μυστηρίου.

*Ήταν μὲ στηγανή συγκινητική καὶ δραματική πρωτεύοντα τοῦ Βιζαντίου, δημιητοντας τὸν τραγούδιον τοῦ Ολοι καὶ δημιουργῶν πρόστατον στὸ διάστημα.

—Οτοιος θέλει νὰ θέλει νὰ σημείωσεια μας καὶ τὴν ἐκκλησία, μὲ μὲ ἀπολουθήσῃ!

*Ἀνέβηρε καπάτων στὴ Χρυσή Πόλη γιὰ νὰ συναντήῃ τὸν ἰδιοντό τοῦ Μωάμεθ, ξέντας μαζὸν τὸν τρεῖς χιλιάδες στρατιώτες μωνάχα. *Ἐκεὶ διωρισεις βοήτης πολιάρθρους Τούρκους νὰ τὸν περιμένωντας. Χτιντηθηκε μαζὸν τοὺς καὶ ἔχασε πολλοὺς δικούς του. Μολαταῦ τα προστάθηκε μὲ περάση τὴν Πόλη γιὰ νὰ τράπη στὸ μέρος ποὺ βρουσάντων δὲ Μωάμεθ, δέντοντας νὰ τὸν σκοτώσῃ μὲ τὸ χριστιανὸ αἷμα. Ἀλλὰ ἔξι αἰτίας τῶν πολλῶν πτωμάτων, δὲν μπόρεσε ἡ περάση τὴν πόλεις. Οι Τούρκοι τὸν κωπλώσαντε τότε τούς, δημιουργία σφαγή. *Ο αὐτοκράτωρ πολεμούσε σὰν λιοντάρι. Τέλος διωρισει μαζὸν σπασιὰ τὸν στρατηγούς τοῦ νεκρός!

*Ἐτσι χάθηκε δὲ αὐτοκράτωρ τῶν δρυδοδέκων γιὰ τὴν πατρίδα καὶ τὴν πίστη.

Οι Τούρκοι ἔγιναν πειά κώνιοι τῆς Βασιλίδος τῶν Πόλεων καὶ ἀρχισαν τὴ διαφορά. *Ἔκαναν πρόστευτην τοῦ Φλαμπούραρόν, οἱ παταρίδες καὶ οἱ καλύρεις κρεμάστηκαν ἢ ρίχτησαν στὴ σφαγὴ σὰν τὰ πρόβατα, ἢ γυναῖκες τὰ κορίτσια καὶ ἡ κῆρες ἀπτάστηκαν!...»

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΙΡΟΦΥΛΑΣ

ΠΑΡΟΙΜ' ΕΣ ΤΗΣ ΗΛΕΙΑΣ

—'Απὸ φοφο κεφάλι καὶ ἀπὸ συναγρίδα μέση.

—'Απὸ πατά στὸ σπίτι σου, κάλλιο χωροφύλακα.

—'Εφαγε ο χαρίφης ἔνα αὐγὸν καὶ ἀλειψε δῆλη τὴν πλάτη του.

—'Έχει δὲ τοίχος αὐτῆς ὁ λόγγος μάτια.

—'Η τειχιὰ τρωει τὴν πέτρα.

Κωνσταντίνος Παλαιολόγος.